

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

خطی « فهرست شده »

۱۲۶۵۶

رساله عینہ غزالی

۱۲۶۵ھ

بازدید شد
۱۳۸۵

۱۱۶۶۳

۱۳۱

۱۶۰۷۷

شماره ثبت کتاب

موضوع: تاریخ فلسفه ۶۶-۵۶-۶۶-۱۱

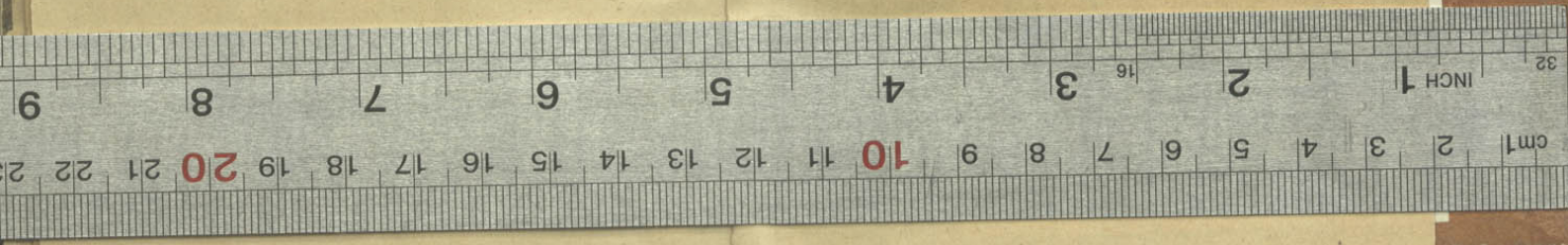
مؤلف: غزالی

کتاب: عینہ غزالی (تألیف و تصحیح)

کتابخانه مجلس شورای ملی

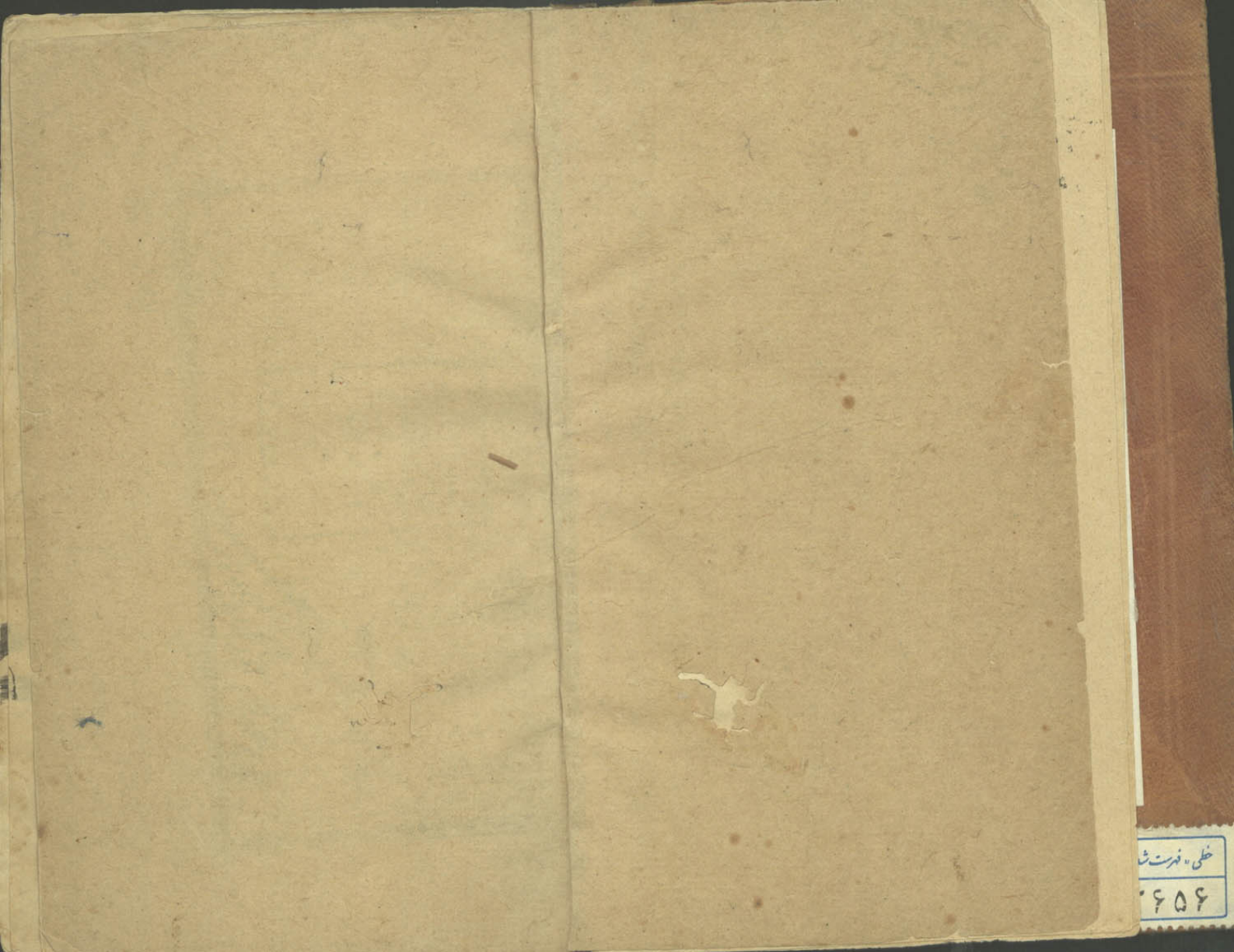
خطی «فهرست شده»
۶۵۶۶۱

فهرت ش
۶۵۶۲

فهرت ش
۶۵۶۲

خطی «نورث شا»
۶۵۶

مجلس عینیت که حضرت شریف
الاعلیٰ احمد بن محمد بن علی
محمد بن شیخ عبدعزیز لفظیات
مجلسی نوشتند

مجلس عینیت که حضرت شریف
الاعلیٰ احمد بن محمد بن علی
محمد بن شیخ عبدعزیز لفظیات
مجلسی نوشتند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سلام الله تعالى على المجلس السمي المنعنى الاضوى الرضوى
 الكفوى اجمالى الشرى ورحمته وبركاته وحيث انه قال
 الله تعالى ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الى ربه سبيلا
 قال الله تعالى ومن اراد الاخرى وسعيها سعيها وهو
 مؤمن فاولئك كان سعيهم مشكورا وقال تعالى ومن
 اعرض عن ذكرى فان له معيشة ضنكا ونحضر يوم القيمة
 اعلمى وهذا الموضع المذكور فكيف لمن اعرض المذكور
اشا بعد يا سيد الكبرياء فولا مطلقا شهدت بذلك
 السن الحاد شهك الله بما لك وفتك لا كتابه وبتلك
 ما عليك وانك على اجتنابهم وكهاك مؤنة المؤمنة بمعونة
 المعونة ولاجل اليك محنة ولا فند عليك قنة فكك
 من قيد نفسك واقبل يقبلك اليه ويحم بك عليه وحمك

بسم الله

بالسلامة وخصك بالكلمة ونفى المراكب بالحيطة والهداية
 ولا اخلك من الكفاية والعناية انه وفى ذلك والفادى
 عليه **اعلم** ان علامته اعراض الله تعالى عن العبد
 اشتغاله بما لا يعنيه وان امرؤ ذهب ساعة من عمره
 في غير ما خلق له طريق ان يطول عليه حسنة ومن جاء اولاد
 ولو يغلب جن شىء فليست به النار ومن عثر الله تعالى
 ستين سنة فقد اعد ليه في العسر اكرمة الشىء كسيديك
 خلاصه عصراين الله تعالى بالطاعة يتايد راي منشجرت
 واستماع مواظرا منفتح وحوادثهم رايد قابل ويجتنب
 مستقبل وذلك فضل الله يؤتيه من يشاء ابن تصديق
 ندادى وابن بان نامه نكشادى ج طم نصح حتى كويان دركم
 هو پرستان نلخت وناهى محبوب طبع وحرص برمنوع غالب
 ومكروه بدى بيب مطبوع قال عليه السلام لو منع الناس
 عن فت البرع لفتون ان الله اياهم فينا عنه الا وفيه شىء محبت
 حتى كويان نوريت كدر هر دخت نياد و نوريت كدر در
 مشكلات بقات قدم **تبا بديت** هر دختن شعرة لا وين كويان
 هر كشدن راه خرايات بنويد نصبت دلخفته رايدار كدر لمارى

راهیج سود ندارد و آن قول الحق **لن نترك احدكم** مشهور است
 و اخوک من جندک من الذنوب مذکور و عمر و مروی باید که
 اول من یسلم علیه الرب می شود و شب بدخانه حذفه مهری
 که همل ذکر فی رسول الله مع المناقبین و روز کعب اجارا
 میگوید خوفی بالتاریا امام السلیپین **بیت** که بر در تو یار شایع
 مانم که بر در تو بداد خواهی مانم ترس حضار ایمانت و رجبا
 مرکب جاویدان و لاخر قمن اذ انجر لوی خیر اما و ثو و غالب
 آمد و اعتماد در لاج کما قبل **شعر** لقد صرت مقناطیسا
 فقلوبنا لیدیک ایاناها تبیر ان الله تعالی فی الارض اوفی
 لیکر بدهیب و لا فضیله انما هی القلوب فاجتبا الی الله ما
 روقصفا و اصلکها فی الدین و اصفیها فی الیقین و ارقها
 علی السلیپین بدان ای عزیز روزگار که لوح دل را اختیار
 سترن بدایت ارادتت همه عوام در اتند که یکی بدو کتند
 و من مخلص بر اتند که هزار یا یکی از بندت استعبت به الهوم
 له یبال الله فی ای واد اهل که بجه اعتماد این همه غرور عسی ان
 یکون و اقریب احم فی ای حدیث بعده یومنون باشد که اجل
 ناکاه از کیم در آید و کار با ناخنه و بی زبانی و هیچ عدبنا

لا تفر ببلانة الوقت **شعر** یا رقد الیک اسروا با و لیس
 ان الحوادث تدب طرقت الحان **بیت** لا یغرتک عشا ساکن
 قد یوانی بالمتیات السحرا اذا وقعت الواقعة یقین است
 وان یطش ربک لشدی دین است هیچ جز از همه چیز و مانند
 موجب غلامتت و فانی را بر باقی اختیار کردن مشیر
 ندامت **بیت** که عشق حق خویش طلب خواهد کرد بر عملی
 که ادب خواهد کرد زبان مرصفت و دل مفر عشق با غلق
 علی نیک باب الحجة و افخ علی فلیک باب الحاجرة خیرا
 مکن حیلله مکور خنده محو چنانکه لهم البشری خواندگان را
 همراه است لا بشری بوکند الحیرین را ندک از ادویه است
 و چنانکه سیمانم فی وجههم من اثر البجود بیانت یفر
 المجهون بسیمانم نشانت فلا ترکوا انفسکم هر علم
 بن اقی خرد پسندت بسا بد بود خدا پسندت بسا بد بود اگر تو
 بر خرد بوشیده بر ز بر شیده بهستی لانتت کجا فاذا لانا قد
 بصیر **بیت** یارم نکند غلط شماری که کند جزوی کند
 در اختیاری که کند مجاهد گوید در نماز روی مجاهدت کم
 و کفم استوار حکم الله ندای شنیدم که هل استویت انت

حتى كسر الناس ان لم يعرفك هولاء فانا لاعرفك وقبلا
 لا تغتر وابتناء الناس فان العاقبة مهمته **بيت** مسكين
 دلمن كرمه فراوان دانند در دانش طاقت فرميبانند
 پسرانشانكه فرداييك آنه خواهد ماند ما اغفل الخلق عن الله
 وما اجلى الطريق الى الله **فرد** چو كند جان باز كوزه بوش
 چند او و پلا بر ايد ز اهل دين باش تا سيل فراد رايانسد
 و بضا عت بجز بدار من اصر فلنفسه و من عسى فعلها ابو
 الحسرف و ان تلمنه ندانكه از اذ قضى الامر ردى مى آيد كه از هيچ
 طاعت تازنك كردد من لم يكن للوصال اهلا فكل الحشا
 ذنوبك و قول على آيد كه از هيچ معصيت نينديتند
 و وجهه شافع بخواسانده عن الغلوب و ياقى بالمغاذير جهر
 بايستد رادر جل نهان مي كند ذكر و الله فاستغفروا
 لذنوبهم و نا بايستد رادر كار خود سر كوزان مي كند
 لسوا الله فانسيهم انفسهم **شعر** اذ ابرم المولى بخديته عبده
 مجتحي له ذنبك و ليس له ذنبك علك از اين صنایع دور است
 و اغراض مجبور و عنایت بهم ليغروشدند رضى المتجنى فابتهلا
 يدك درد نا بايت رادر ان نيت و حضرت زكرا بايان

بيت يارى دارم كه سرفرازي دارد بردوش رداي نيازى
 دارد افسن شرح الله صدره للاسلام ميدان قول للقا
 فلو بهم ميخون كل من عليها فان يبيد كرم و كره اهل كونا
 قبلهم من قرينيشم از شجون بر يك بر حد بودن شرطت
 و از تنهائى كور ياد آوردن شرح قبل ان ياتي يوم يقول فيه
 يا ليتنا اطعنا الله و اطعنا الرسول ان يمش از انكه روزى
 بيابد كه سود ندارد كفته كاشكى فنهان خدا و رسول خدا نگاه
 داشتند بيش از آمدن ملك الموت و اين در خوات كه لولا
 اخرتني الى اجل قهيب و جواب دادن وى الان و قد عصيت
 قبل و كنت من المفسدين و نهديدا و كره تكونوا اقمتم
 من قبل ما لكم من زوال و ندى و حيل بهم و يرمي
 يشرون **شعر** و كره من عيال قدر علاش فانها زجال
 فما نوا و ليجنا اجمال اكثر و اذ كره ادم اللذات فربانت
 و كفى بالموت و احظ ادرمان اليوم في الدوز و خدا في القبر
شعر ما اذا تقول اذا دعيت فلم يجبت و اذا سئلت انت
 في الغمرايت ما اذا تقول و ليس عندك حجة اذ لوانا لك
 منقضى اللذات الا لا الله تصبر الامون **ترجم** چو توبه يلد

شوی روز بود دختر عم عید العزیز گوید پدید خویش را در حرم
دیدم که بان گفتم ترا چرا افتاد کف در کت منصرف القوم
بین یزدی الله فریبی لبته و فریق و السبعه **شعر** احسن
نحن فی الوصال یعرض ما بیننا صدود با خود حساب میکنی
و پروزی ای کل متحر و الخلائق باش محک علی یار بند
خلف همه در شب دنیا اند صبح آن حرکت اسفار بقیامت افترا
در هشت ولو کشف الغطاء ما از دست یقینا دعوی
ساکنان روز است واللیل اذا عکس در لایدن و الصبح اذا
تنفس در لایدن که دیدن نه کار صاحب بصیرت است با ایما
بودن و با هو اشتنا **بیت** دنیا بملود خوبی و دین درست
این هر دو نباشد نه فلک بنده است نه هر که دارد خرد آرد
دین حاصل فقه لیس بقیه یا اعظ دنیا یا از اجر عقبی آنچه
عقلت با دها می کند و دوزخ با بیگانگان کند **شعر**
سوف نری اذا الخلی الغبار افرشتت کتک ام حمار **رباعی**
خاصل کن ازین جهان فانی هنری خاف امینین ز خویش چون بصری
چون بنشیند عیار روشن کردد کاس پست بریز رایت یا لایتنری
فذلک کار دیدن ملک است و آخر مغرور گشتن هلاک **بیت**

مجان

جهان خمر است و لیکن روال مالک اوست بقا خیر است لیکن
فنا فذلک اوست یکی از علما بادشاهی را به پسته عزیمت میداد
مات ابنک و هو فرحک و مات ابوک و هو اصلک و مات
احوک و هو اصلک فاما انظر الان بعد فناء الوصل و
الاصل و الفرج یا شرا خوارت یا نجسارت **بیت**
روزی که سیه بر برون خواهد شد بس چشم که آن جنبه خون
خواهد شد امر تم بالزاد و نوبی فی کتک بالرحیل و حین
اولکمر لاخر کتک و انتم نعبون ارباب صدق زلف کبیر
ولسألن الصادقین عن صدقهم نشان و اصحاب طهارت
از تحویف و الخالصون علی خطر عظیم لرزان و ممد موجودات
از احوال قیامت در تنی عدم و از کوشمال جملت غرقه در بایتم
و مشتی با نمال سقاط اللحم در جوال جهل خرد فرورفته و غول
عقلت ایشان را در تبه نهافت افکند جاری سکاری لا
مسلمین و لافضاری از اعمال مفلس و از احوال فارغ و از معانی
خالی هو ارا متابع بزبان مسلمان و بدل مشرک من کان فی هذه اعمی
وهو فی الاخره اعسی و اصل سبیلا ناندی لمز الملک البکم بمساع
ایشان رسد هرگز سیدان نکرند حتی از خربت الدیار و عطلت

الفتار ذهب الخمار بدمه الخمر **بيت** دردا و دروغا که ازین
خبر و نشست **خاک** است مل بر سر و یادیت بدست **حجاج** بر
سینه می گفت ان شمس که در هدهه شمس قارون و فرعون طلعت
علی قصوریم ثم طلعت علی قبوریم **شعر** رایت الدهر مختلفا
یدور **فلاح** زین یدوم ولا سرور **و شیدت** الملوك بها
فضوفا **فما** بقی الملوك **ولا** فضوفا **الظالم** و المظلوم
سائر **الفانع** غنة **وان** لو ملک جنة **الحب** یص فی غیر وارت
ملك الدنيا **یحی** معاد زانی میگوید الناس من خوف **ضعیفه**
الدنيا **وقوع** فی **ضعیفه** الاثره **صدیق** که فاروق **یو** گفت
در وصیت ان **الحق** تقیل **وهو** مع ثقله **مری** و الباطل خفیف
وهو مع خفته **وین** **وان** الله تعالی **حقا** باللیل **لا** یقبله **النهار**
وحقا **بالنهار** لا یقبله **باللیل** **وانک** لو عدلت **علی** الناس **لحکم**
و جرت **علی** واحد **مال** جورک **بعده** **لك** **بيت** ستم **نا** عدل
شاهان بود **چو** در دل **سین** کناهان بود **مرد** باید که دردی
عشق **عواصی** کند **اگر** موج **مهر** و **رادر** ساحل **لطف** اندازد **فقد**
فاز **فوق** **عظما** **اگر** نهفت **قهر**ش **فرورد** **فقد** **وقع** **احر** **علی**
الله **کن** **یا** **توز** **باز** **کن** **کرد** **و** **من** **نکم** **ای** **در** **بخی** **سرا** **بیل**

سأله

سأله اجابت کرد **لیریز** **لا** **یزال** **خوات** **که** **خلوت** **اورا** **جلو** **دید**
ملکی **را** **بوی** **فرستاد** **که** **ربیع** **میر** **شایسته** **در** **گاه** **ما** **بسی**
و **روز** **خی** **خواهی** **بود** **آن** **مرد** **گفت** **مرا** **باید** **که** **کارت** **باید**
نه **کار** **منت** **اورد** **اند** **فرشته** **باز** **گشت** **و** **بیغام** **بگذار** **و** **جلال**
احدیت **فرمود** **او** **بالتی** **بر** **نیم** **که** **کرد** **دما** **اگر** **بی** **چون** **بر**
کردیم **شعر** **اذا** **عز** **ادین** **فانت** **امانا** **کفی** **بطایا** **باید** **که**
حاید **یا** **بيت** **روزی** **که** **ز** **وصل** **تو** **خیزان** **سود** **چاکر** **باید**
آن **بدر** **وان** **شوق** **امام** **جعفر** **صادق** **رضوا** **الله** **عنه** **بیمار**
بود **می** **گفت** **اللهم** **اجعله** **ادبا** **ولا** **تجعله** **غضبا** **گفتند**
چرا **شفا** **من** **طلبی** **گفت** **المحقق** **بن** **بر** **چین** **اولی** **من** **البغای** **مع**
من **لا** **بؤ** **من** **شئ** **الیه** **یرجع** **الامر** **که** **ع** **اخر** **که** **در** **شئ** **نبر**
باشد **حاسبوا** **قبل** **از** **تحتسبوا** **وزنوا** **قبل** **ان** **توزنوا** **سر** **توز**
دولت **خلون** **نادین** **وبت** **هوانا** **شکست** **کل** **بدل** **ناید**
گفته **طمع** **بر** **فرا** **ک** **طلب** **بستن** **خبر** **جنگ** **بار** **نبار** **من** **طن** **انده**
بند **الحمد** **یصل** **فموتعن** **و** **من** **طن** **انده** **غیر** **الحمد** **یصل** **فموت**
و **طلب** **الحمد** **بلا** **علی** **ذنب** **من** **الذنوب** **و** **الحقیقة** **ان** **ما** **لظنة**
العامل **لا** **تزل** **العامل** **بيت** **تا** **کار** **چنان** **زانت** **کنی** **در** **شود** **چون**

در بر شود دل ز ناسیر شود آینه قدر فروری او و در علیه
 السلام داشتند تا در نکر بیت الایمن حدنایدید و ندای نا
 عند المنکسرة فلو بهم شنید گفت لعی و کرا برده برو
 آوردی بس بوالعجب بها که پس برده نشت بیدار باش که بیدار
 پاکها همه الایمن است روز قیامت می بنزک تیار علیه
 السلام بیا و رفت و هیچ معصیت در دیوان او نه او را در وقت
 بدارند تا حساب طینان کرده شود شعر شهر العیون
 لغیر وجهک الجبل و بکاوهن بغیر فقدک ضایع دنی عقیدت
 البکاء خبر من طاعة امنیت فیها و یصنع الله للضعیف ایتم
 منه الفوقی توری گوید در مشابه من مدعی بود از دنیا رفت
 رحلت کرد مکنچنان او فرغم بجزاب دیدم که اگر بجات بخیر
 بترتیب او روان مردم احوال او پرسیدم گفتند در وقت که
 دیدهاش در اشک غرق شده بود و میگفت یا من له الدینا و
 الاخره اح من لیس له الدینا و الاخره ای شادی آنکه در آن
 دل غم نشت خداوند ابر کاره نباشد شبلی و چند امر زین
 کرم گفته بود که بر چون من رسوائی رحمت کنی بیت امر زین تومس
 حسن بصیری با چندان بود عجب که امر زین من بی فکر که ناید

شری

شری که چون تقوی باشی بر خراب خراج بنت بیت انشیر
 حرم از اذکان بسوزد تا یادش خراج نخواهد خراب و العیون
 ان تفعل ما یرضیه او ترضی ما یفعله بقیشتنار که درین راه
 هیچ چیز مشرزانند و ملامت نیست و میرد الله به خیرا
 جعل فی قلبه ناعذین الحزین و قال علیه الصلوة والسلام
 لو ان محزوناً یکف فی امة لحم الله تلك الامنة بیکامة
 والهسوم عقوبات للذنوب والله یحب کل قلب خیر و قدر
 صفت خواجگه کاینات صلوات الرحمن علیه معروف که کان
 دائر الاخران متوازن الفکر و این حدیث از خوف خاست و
 یم سابقت خبر بیت روزی که بد روان کوی تور ستم
 ترسم بمراد دل رسم یا نسیم از وار صاحب ورد خبر دار و در
 سر و بیداری خداوند و در سخن گوید شنید که جزو منبر
 بهنادند خانه از در بنالید فرمان آمد که در کار من کبر که
 ناله رنجور از درین راه قدریست و خاها و دعوی المظلوم زین
 شعر بقولون نکلی و من کویذق فرا و الاجبة لی نکل و قد
 جرعتنی لیلی الفراق شرابا امر من الخنظل بیت امر زین
 چو در دل دردی نیست در دل دریکران بیاری مشرفی

شعر و من لم یبت ولحی حشوفه لم یدکف یفتی الکبا
 صمضام برهنه در کدورت غبار پیدا نشود در صفا طاهر
شعر فلو کنت شاهنا و ما صنع الهوا یقلوبنا الحری
 یحب ع یکبار قدم برون نه از خانه خویش فلیتقوا
 الایساب یکن زجاء ظلماتی برون آنا هجان بیست
 فانک میت اسارت نیه است و اعلم ما شیت فانک مجری
 نشدین و نه دیدات احب ما احببت فانک مفاروق
 بخرد است **بیت** اشوب دک کر مه زاهد شدنت یکبار
 باش بیاسا و برستی وان من الذنوب ذنوباً عقوبت باسک
 التوجید بس خرم طاعت که بوقت فرغ و قدرنا الی ما عملوا
 من عمل فجعلناه هباء منثوراً بیاد بی نیازی بر دهند و بس
 سینه آبادان که در حال سکر است و بدالهم من الله ما لیکون
 یحسبون خراب کنند **شعر** کان لم یکن بین البحر والارض
 انیس و لم یسر مکه ساعه بالبحر کنا اهلاً فان اذنا
 صرغ الیالی و الحدود العوائق بس روی که در حداد فیه بگریزند
 بس لکن تا که شمشین بیکانه خوانند یکی کویندم نوبه العروس
 دیکری را کویندم نوبه المنوس **بیت** تا مشکل شد که از آن

باز بگرد

کله ایم باری نه بکاروان نه اندر زیمه قل هوینا عظیم
 انشور عنه معضون از ان ساعت که مرده بار جهان نهند
 نالب کویندم چهل بار خج جلاله بخدی خود از وی و
 خوات کند سوال اولین بود که عیدی طهرت منظر اللطیفین
 هل طهرت منظر ساعه ففیم افیت عمک **شعر** قلت للفتس
 ان اردت رجوعاً فارجع قبل ان یتبدل الطریق اگر مقبول
 باشد چون مشکل سفر معلم کرد شیت الله الذین امنوا
 اورا تلفت بزهد و اگر محنت بود لال و کاکت کرد الیوم
 تختم علی افواههم و ذککنا ایدهم اورا سوا کند توان
 بر کردند و کویندم رجعتا و ترکناک و لو اقمنا لافقتناک
بیت حاصل نیمان کار با صد دریم بر بیهده عمری برنا
 آوریم این انقاس غمنا زدهات و ترجمان بها قلب المؤمن
 حرم الله و حرام علی حرم الله ان یسلج فیه غیر الله هر جا که معرفت
 شکایت نیست و هر جا که خوف دیری نیست و هر جا که رجا
 فراغت نیست و هر جا که محبت است سخط نیست و هر جا که مشاهده
 است عققت نیست علم نگاه داشتن دین است و ورع پروردگار
 است یاد دوست زودن دلالت و وجد فریضت جانست

راستکاری کن تا راستکاری یا بد **بیت** راستکاری پیشه کن
 کاند و صاف دستگیر نیستند از خیم خیز راستکاران کار
بیت وارهان خوبتر را که راستست خروخته ز شتر بیطار
 شما عوالم کذب اکالون للحن بالین ما مله بالفان
 کیر و خرف و مانند **بیت** چون شیشه کریت توبه بایست
 دشوار توان کردن و آسان نیست پیش ازین تعارف
 کردن نداشت سعادت باشد علم بیعمل و بیادبست عمل بی عمل بیجا
 و عاقبت در تنها نیست و سلامت در خاموشی و سخنان
 کلام خبر من عمله فل کلامه فیما لا یصعبیه و اما تالی علی
 یکسان الی ربک فانظر ماذا تملی و ما ذای کسبان ما یلفظ
 من قول الالبیه رقیب عتید عقید یمانت ما یكون من حی
 ثلثة الا هو را بهم عهدا یمانت و التقوی رقیب الله
 القلوب تحذرات و افراکتا بک کفی بقسک الیوم علیک
 حبیباً تقرب کس طافت تو داشت من که ارم فاولئک یبداء
 الله سینانهم حناش مدد برای کرم است ان الله لغنی عن
 العا این زخم کبر برای قدم است **بیت** هر چند می بدین
 باعلت در کس توجیه سرچه خاک قدمت احکم الحاکمین جمیع

مخاورد

می آورد ارحم الراحمین در میگذارد فضل بی منت بکری میخواند
 و عدل بعلمت بکری میگذارد فاما من فقلت موازینه فموازی
 عیثه راضیه و اما من خفت موازینه فامه ها و تیره نبوی در
 مشک رشم است و ذک بر کاله علم عسره و ریحانه مقبولست
 و عبد الله الی در سجده محکوم **بیت** با آنکه همسوی
 میدان باخت و از آنکه همساز می دانی سوخت **شعر**
 جنت با لیلی و همی جنت بغیرنا و اخری نیا محفوته لا نریدها
 هر روز با مداد بد لب اولیای خود نذا کند که ما تصنع فیرکی
 و انت محفوت بخری ان نظر الیک سوا فی خدمتک و انت نظر
 الیک اعطیتک سید عالم صلی الله علیه و سلم میگوید
 شب معراج هر کوشک که بگذشت در بهشت گفت دلمان با
 از ما سلام برسان و او می گفت من دعوت الله ما انتظرت
 غیر الله و العنایه قبل الماء و الطین **بیت** کرمست بزلف تو
 عذرم هست غفره بهمه چیز در توین دست مردی با سر عالم
 دادند اگر سیر خود دست است و اگر کرسند است دیوانه است
 و اگر خسته است سرد است و اگر بیدار است سخن است محمد بن و
 شن و ضعف صفت لازمه او کشته اگر کرد و منزلت رود و گویند

ف

وما قدروا الله خوفه وكره عبادت مشغول شود گویند
وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين واكرهوا
كان كبر دنيا كشد و ما خلقت الجن والانس الا ليعبدوا
اكر قدم خوب پیش نهد ترسانند که آن ربك لشديد
العقاب اكر نشینند ان بطش ربك لشديد و اكر شغبی
طلبد گویند لا يتكلمون الا من اذن له الرحمن و اكر خود یا غیر
تکستی گویند لمن اشركت ليجطرن عسلك و اكر خواهد بود
کند گویند وان علیکم كما حفظین و اكر خواهد که در درو
بازاری سازد گویند يعلم السر واخفی و اكر قرار کاھی طلبد
فروا الى الله و اكر کزین فانی طلبد ان المفرد و اكر زواجی
طلبد الیه المصبر و اكر فارغ شود و الذبحها هدوا فینا
لنهدینهم سبلنا و اكر عهد کنند بخص بر جنبه من دنیا اكر
نومید شود لا تقنطوا من رحمة الله و اكر امین کرد افا بنوا
مکر الله و اكر شغبی طلبد منع نمایند که لا ینفعون الا
لمن ارتقى و اكر داد بر لید برده از نیت که لا یصال عینا بفعل
اینها آید بکن و دیگر بریایند بر هیچکس از از می کشند
ما از قضا تمیز شد و بنمایند پیمان توئی باده تو پیمیش

وخلنا

وخلنا فی الدنيا مضطربین وبقسینا فیها متعجبین وخرجنا منها
کارهین اعنا انما بیننا بین السبعین وقل من یحوز ذلك
ع هربار سبوتیا بدار آب درست شعر قد قلت للفلبی
عانتک علی الصبا فی ما نزلت فرغ وودع عنک یا قلب طلابها
سا کل یوم تسلم الخ هرنه لئی که باستقرار در امین بر نشوی
در روی هلاک شد کبر فالتموه من غیر فلاح الذنوب همه
الکذابین المؤمن یری ذنبه کالجبل یقع علیه و المناقری
ذنبه کالذباب یطیر علیه ایمانی که ترا مرود از حرام باز ندر
فرها از دوزخ که باز دارد ان الله یحب الاحال المرخل کا به منزل
کلینی بحمدرا کا بصوری ریخا یا بلال شعر عطل کوه و سبک
الا الکبار بقدر للصغار اناس صفار بیت شورین
اند و زلف تا بر خیزم در زلف تو او بزم و شوران کچه
معرفت نمره علامت و اشنا فی شرح صحیف عبارت جای بکرین
و کار جای دیگر الکلام فصفا المعاملات بلج و لکن فی
الحقائق روح و المکلون با بواب المقال لا یخبر عندهم من هذره
الاحوال شعر قوموا الى الدار و ایل بحیثیه نعم و ندها عن
بعض اهلیتها ان السلاسه من سلمی و جابرهما ان لا تخل علیما
بوارها

بوارها

بیت راه نایاب نیست و منزل دور ما ندانیم صبر و پایداری
 قالی با بد صغیر و در پیمان و جان عاشق و اراد و پیمان
بیت خیر جان و جگر نیست شکاری خرد تو زانست که
 هر سری ندارد سرفروش همش عالم علیه الصلوة والسلام شی
 نجفت یکنار موی سفید دید باز روز رخاست هفت تار
 موی سفید شده بود بر سیدند که این از چه حالت است گفت
 دوش سوره هود بر ما عرض کرد ندانم از آن خطابت که فاستم
 کما امرت نه کاریت که اگر فوت شود تدارک آن توان کرد
 اگر کوئی فارجه نما صالحی گویند خود را با جمعی ای هم که است
 الت بدست اورنما شکتی بلا سود ندارد ظهر با الله و خفی
 بوقت صبح خوش خفتن شطاد ب نیست همت در جان مجید
 غریبت در نفس غنیمت در دل الهیان للذین امنوا ان تجتمع
 فلو بهم لذكر الله ظهیر زنی بود اورا پیر از ملک چهل سال بچوب
 دیدند از جمالش بر سیدند گفت هنوز در حالیم که شنی فیتله
 چراغ مستی تیا فتم **بیت** باری بملافتی سر زیدی بار یا خود کردی
 جز سر زیدی بار **بیت** رضیتم بالجنون الدنيا من الاخر **بیت** عشاق
 بعشق دست بر بند و بندند خون را بغم و بلا سپردند و شدند

الاصل
 کشته

کل يوم هو في شأن كسر بنديك من نار كرى مبدل ميكند شاد او على دنيا
 بدر کيسای بر کذت و گفت ولو لا نعمته رد لکت المحزون
شعر الا ما طيب لجن و بخت داوود **بیت** فان طيب الاشر اجياه
 داوود تداي هل من سائل ليجر كاه ان بر است که كانوا فيلدا من
 اللليل اما مجموع عبد الله بن عمر را سيد عالم صلي الصلوة
 والسلام گفت نعم الرجل هو لو كان يصلي بالليل و قال
 ام سلمة رضي الله عنها لابنها يابني لا تكثر النوم فان كثرة
 النوم بالليل تدع صاحبه فقيرا يوم القيمة ومن اللليل
 فتحت كبره نافذة لك امر است و بالاشجار يم يستغفر و شك
 والمستغفر من الاشجار ذكر در نفسه احتياط بحاي ار كثر
 دانق من حنن خير من عبادة ما في سنة ابراهيم ادم ربه الله
 كويدا طب مطعمك ولا عليك ان فضلى اللليل ولا ان صوم
 بالهزار كنت بكانا فست و قران بدن ناطق و اصدان نا هي
 قال الله تعالى فليخفكوا فلبلا وليكوا كثر او من بر الله
 به خيرا اعطاه عيسى من مطا ليل و قال عليه السلام من
 النار على ثلثة اعين عين سر تيب في سبيل الله و عين بخصت
 من محارم الله و عين كبت من خشية الله و تدب لعود و ا

شعر
 بخت

البكاء وقلوبكم التفكير وقال عليه السلام للناجدين هذا هو السجود
 فابز البكاء وقال عليه السلام دمقر من موع العاقبين
 نطقى غضب الرب وكان في وجه عمر رضي الله عنه خطاة
 اسودان من كثرة البكاء واین حدیث ذوقت نبع عمارت
 وطعمت نه اشارت ومزقك هذا الكلام بالاقوال فليس له
 عند اهل المعرفة مفاد ان احل عينيك بكل الحزن اذا ضحك
 البطالون وكن يقظا اذا نامت العيون فاروق الناس قلوبا
 افلهم ذنوبا وساروا الى المغفر قبل عزك القدوة فالقائ
 واعينه والافلام جارية والدعوى سموعة والتوبة مقبولة
 قبل يوم التغابن فان من ضيع حق الله في صغره ضيعه الله
 كبر ومن خان الله في الزهنة لله ستر والعالية شعر
 لانذاجل السور وبادر فغناه يعود ولا يعود وحضرت
 است که هلاک مرد در آفت شمع مطاع وهوى متبع واعمال
 المرء بنفسه شلبي كويد حمر الله كنجب كره شهيد بنبره كه
 برك نافي كويد برك طاني كونه كويد بركان روشن دل
 كفته زيدا الحن مثل ليل اليااسة زمانه في رجل الرجولية
 صمم في سمع لا يحميه قدى في عين المرء مخزوم الفسوق

لا

فلع في ضم السيادة تن در مرك می باید ادا که منزل کوراست
 واین لشکر کا هیت که کوش تو مبدانید بیت خود رخو
 واز مکتب خبر نه بخواهی مرد اگر خواهی که نه ملک الموت
 دیوار افکند و قفسر شکند هذه الاجساد قفص الطيور
 واصطبل الدواب اکر مرغ جا ز اشتناشد چون او از طبل
 ارجعی الی ربك بشنود پرواز کرد و بلند جانی نشیند چون
 باز بدست شاه خود باز کرد اهتزاز العرش الموت سعدان
 خبر دهد و اکر العیاد بالله مرغ جان بیگانه بود و از جمله
 اولئك كالا فقام رخت او از او بره و برید فان حرم
 لا الی الشار حسن بصري رحمة الله و قتی قد حجاب در دست گرفت
 باز نهاد و بخورد حالتی بروی هوید اندازد و بر سیدند که این خبر
 بود گفت فکرت امینة اهل النار من يقولون لاهل الجنة
 ان اخبصوا علينا من الماء او مما رزقكم الله یکر از شاخ
 سالهای روز به خوش کشته بود از فری رسیدند که این از چه قناد
 گفت تفکر فیه فی سهر اهل اللجم عجم المصاحب من ورثة النان
 ولغا فل من ورايه الموت و اکر بیک دازسته و زانم لاجه خبر
 یعنی نه پندارم که بعد از آن خرم و شادمانم یعنی شعر

لصاحبك

فرشته و قلیظ که فتنه نذر می آید از طردن الهوی مهلاشید
 عالم علیه السلام ابو زعفران را میگفت یاد راه کمال
 العیون و زدها ایما آخرین کسک الاخر شیخ الحانین
 لعل ذلك یحک فذلك و یحزک فان للزین فی ظل الله بکون
 غیر بیان بزکد زبا فکر فی هوان جعل العایین ضرا و غیره
 کبر و هوان بجهل الحاضر فایسا تا نزل راه نماید شعر و حکم
 سبیل العین تدمع بالیکما فلیکس لایام الشباب رجوع
 بادروا قبل الفوت فمن دواعی الفت الغفلة عن الموعظة
 کل یذم آدم خطا و غیر الحظایین المستغفین شعر سفکما
 لایمانا للقولی اذ حال و محی کوجبه خالی بتنا و لیلانا
 نهاناً صرنا و اباننا لالی این در تادوان هم فرائضت پیر
 کوید سرای عمر و غمت شمر و طاعت حق عینت دان بیت
 بیزار شوان خود که زبان توتوی منکرستان کاسمان توتوی
 اجعل باطنک لله و ظاهرک للخلق تن بصفت فاروق باید
 و دل بصفت موسی ای دوست بگشتگان بگرسنن بیدارست
 و انما ندیکان کسب من هشیار و فریاضه کبر دران غصه خواران
 باشند و عهد فرم کندهان سر کرد انان ما اعنی عنی نالیه هلاک

عنی سلطانیه شعر لا یحسب الا انما الهما لا فلا نوم انقل من الغفلة
 شعر اذا الفقی ذم عیثا فی شبینیه فایقول اذا عصر الشباب مضی
 وقد تعوضت عن کل شیء بینه و ما وجدت لایام الصبیح عوضاً
 لقضایب خود را پیدا میداد گفت شعر امر لا یندی من لفلک
 استعدله قبل ان یفک و لا خلاف بان الناس من مدخله فوا
 فیما یرومون معکوس الفوا یمن اذینف العمن الذی یجانی
 و المال یفوق فیها الموازن مرد و در تباستان شیخ میفریخت و کرم
 منفرط بود هر ساعت و آن میداد که ای خریداران ارجو از من بزرگم
 بدو بیت اینا فیه شیخ شلت در سلی جرد مثل بیخ فروش
 بنشایون در تونان یحک نهاده بدیش کس خردار نه و در دو
 این می گفت خون می باید که بسی و نماند و کس بخسید بیت
 برف عمر و دروغا که برینا مدارف نه هیچ مقصد دینی نه کانی
 بیت شد عمر و نشد ساختن کاری بمراد در پیش به دراز دارم بیزله
 نتاجت هوامر بیت و معنوی مروری نه نتاجت هوامر افزیت
 من الخذل الله هواه و باشرت محظورات و انکارها فیها
 خیزه من اطال الامل لاء العمل ایجاب حجاب هدایتت و تجارب
 غفایه و لولا استصحبی لما افدیت علی هدایه برام و لکن والله

وان استصركم في الدين فعليكم النصر شرط بصدق محاي
اوردم و اين كلمات تذكر و انوشتم و القلم احدى اللسانين
ان لم يصيبها و ابل اكر بسا حل كدرده ماهي مرده در دام مبدولت
واكر غواص ولد در حوضه غوطه خورد جوهر فرود ما مولد الخ لك
كلما لفاك ذكرك حظك من الله خير لك من اناج كمالفاك وضع
فكفتك دينان جمعيت لازم ذاتى بايد نماند از وارد و ياد
شود و نه از حالي نقصان پذيرد چنانكه صفت ديباست بچوله
تا بجا و رفت حاصل آيد و تدبير ميكن تا نماز بخت ظاهر كردن
طلب تا از قاتل بجات ربي صد بواصحه رضى الله تعالى
عنه كويد لسان بوردنى الموارد فما زلت اقول الله الحق
اوردنى رضى الله و لكن ان يقول رضى الله تعالى عنه ان الله
علم من يلهو و اسلمع من يلقون و ابلى من يصفون و توفى كل
الامر ان يفر ايد فقد قال ابن سعد رضى الله عنه كان رسول الله
الله عليه و سلم يحزننا بالمواعظة احيانا مخافة السائين
و ابر كليات رافتاح بسير خيرات ميدان و كليد بسى كخرا
شناس اهل فلك يندب فان امرك عليك مشتبه من استوى
يومانه فهو معتبر و من كان يومه شر من اسمه فهو ملعون و

فلك

في زيادة من في نقصان و من كان في النقصان فالموت خير له **بيت**
تا ريك تراست هر زمانه نشين تا ريب تب من سخن در كوي
اي بزرگ جهان و اي ملاذد و ستان اندر سفر عشق خندت اسان
سر بردن ان كار جو ايزد ان است خرد را دياب كذا قار بغير
رسيد و عيار مردم بچكريد مكارم اخلاف مندر بر شد
و معالرجبت منطس كشت شعر ذهب الذي بعاشرا كاهم
بقى الذين نجيا لهم لا ينفع بغيره و ستان اخوان العالينه علك
السرير اندمخلص ترين برادران ان بود كه ان راى منك سينه
وان راى منك حنة دفنها بالسينى لم اتخذ فلانا حليلا
ياد از الاخلاق بومند بعضهم لبعض عدوا لا المقيمين بكدار
و چشم بر رخسارك دان قل ان الموت الذي يهرون منه فانه
ملايكة خراجزل و ابد راصوات الله تعالى و سلامه راجز و ترك
سپردند فاطمة الزهراء رضى الله تعالى عنها با من مكلت كيف طابت
انفسكم ان تحوا على رسول الله الزاب **بيت** يجاه و نال اين دنيا
مشوغرم جو مغروران كه اين آن نو بهار بى نيت كشت بهر كان بيه
و سيعلم الذين ظلموا اى متقلب يقولون يوم لا ينفع مالكم
بنون الا من اذ الله يقبله عليهم دع ما تدم عمية و اقدم الى البلى

مصراع تا خود چه تخم افکند است این را یاریار ما انا هدیه
 السبل انا شا کرگا و اما کفورا نصد مال زندگانی خدا باید
 جز بدین خدا ناست و برضای خلق سخط خالق اند و خیر میان
 ا فلا یعلم اذا بعثت ما فی الضیوع و حوصلها فی الصدود
 از خراب غفلت بیدار شو من قبل ان نظیس و جوهها قدرها
 علی اربابها اولعنه هم کما لعنا اصحاب السبت تمت کبر
 خرد بکر و از آن خلق بردار تا جنک بر خیزد با خود مایل بصد
 کن و با خلق بخلق کن و دعا کن اعدا الناس و کن قضا کن
 اشکر الناس و احبب للناس ما تحب انفسک کن ثومنا
 و احسن جوار من جاورک کن مسلما و اقل الضحک فان الضحک
 میت القلب خلیل با از بخانه آدر بین و بیخج الحمی المیت
 و کعبان ز سرای نوح بنکر و بخرج المیت من الحمی میدان انا
 آدم بین کن زبان ذلت صفة ز محو نکره و محو ایلین بین که اثبات
 طاعت ردا و رسود نداشت **شعر** ای نوحی الارض ایچی
 وضالکم و انتم ملوک ما المقصد کم بحق خوتعالی
 چون بزبان کدای پیغام با شنائی فرستند تصرف ان کدایر پانه
 از یاد محض است **بیت** دلاله اگر چه خوب کردار بود در حضرت

معتوه

معشوق کربانای بود این کلمات بسیم دلشوق و بر لوح جان
 بنویس و مراد ان واسطه محض و منهی ضاد قدان غیر الناس
 اذا سئل الهم و وفق و سد لقاء اهل الجزع ان القلوب
 و تحفة العیون و کلامهم تحفة العیوب و فصحهم عری عن
 العیوب و کبف بفلح من لیر بر مصلح کل خود روی به بوی
 وان کشته در و بوی بود کنه فی الدنیای بدتک و فی الاخری
 بفلیک آبادی عالم بجهار کس است عالمی که یعلم خود کار کند
 و جاهلی که از مویختن تنک ندارد و تون کوری که خرمال
 بشرع بگذارد و **بیتی** که آخرت بدینا نقر و شد **بیت**
 شب رفت و حدیث ما با بیان نرسد شب را چه کند قصیده
 ما بود دران **شعر** اللیک المضحی و ما انقضت قصتنا لاذ
 له حدیثنا طال و طال نحو سبحانه توفیق رفیقنا کور ناد
 و سعادت مساعد و اقبال موافق و بضاعت ایماننا اضاغف
 مامون و طاعت از یاد و سمعه بیهرون و عرض ما انضاع
 السومصون و مدد الطاف هر روز رفیق مننه و مجوده
 و تعوذ بالله من علم لا یفیع و قلب لا یجشع و دعاء لا یسمع و
 صلوة علی محمد و علی اله و اصحابه الطیبین الطییر و السلام من المیت

محمد امین علی بن ابی طالب
 ابن علی خاتم الانبیا
 علی بن ابی طالب

ص ٥١

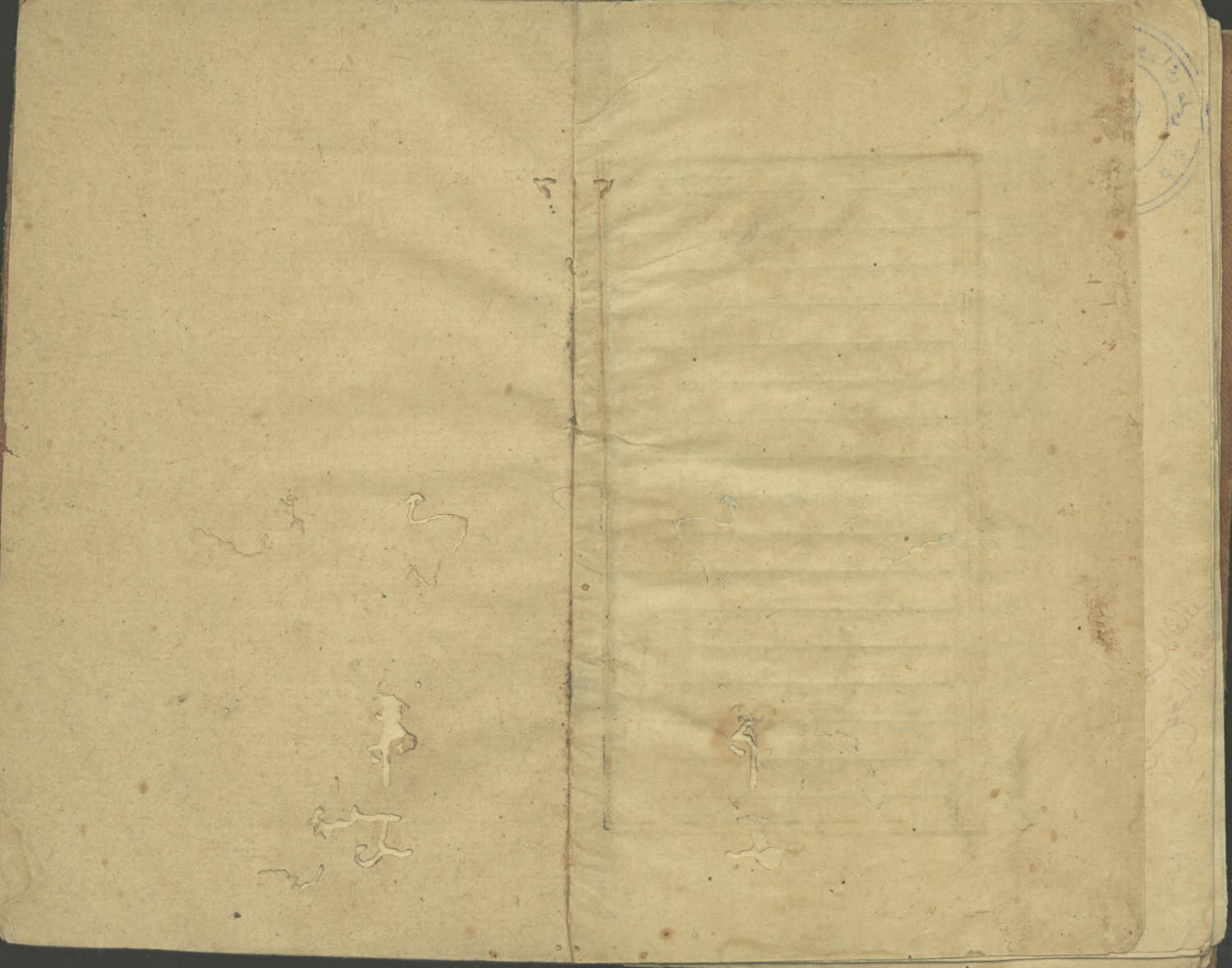

Handwritten text in a rectangular frame, likely a list or a specific section of a manuscript. The text is in Arabic script and appears to be a list of items or names.

Handwritten text in the right margin, possibly a note or a reference.

Handwritten text in the left margin, including some illegible scribbles and a few characters.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
الذين
الذين

رساله عنینہ عزالی